

РОЗДІЛ 6

ПРАКТИКА АДМІНІСТРУВАННЯ ДОДАТКОВИХ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ

6.1. Єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон

В практиці оподаткування товарів, що перетинають митний кордон України застосовують єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України. Єдиний збір запроваджено Законом України від 04.11.1999 р. № 1212-XIV «Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України».

Єдиний збір встановлюється щодо транспортних засобів вітчизняних та іноземних власників, які перетинають державний кордон України, і справляється за здійснення у пунктах пропуску через державний кордон України відповідно до законодавства України санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного контролю товарів (у тому числі у формі попереднього документального контролю) та радіологічного контролю товарів і транспортних засобів, за проїзд транспортних засобів автомобільними дорогами України та за проїзд автомобільних транспортних засобів з перевищенням встановлених розмірів загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів⁶⁵.

Єдиний збір справляється одноразово залежно від режиму переміщення (ввезення, транзит) за єдиним платіжним документом в залежності від виду, місткості або загальної маси транспортних засобів. Ставки єдиного збору встановлюються у євро та не можуть змінюватися протягом бюджетного року.

Ставки єдиного збору за здійснення у пунктах пропуску через державний кордон України контролю вантажів і транспортних засобів, плата за проїзд транспортних засобів автомобільними дорогами України (за кожен кілометр проїзду) та додаткова плата за кожен кілометр проїзду автомобільних транспортних засобів з перевищенням встановлених розмірів, загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів представлено в табл. 6.1.

⁶⁵ Закон України «Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України» від 04.11.1999, № 1212-XIV (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1212-14>.

Таблиця 6.1

Особливості розрахунку суми єдиного збору, який справляється з транспортного засобу залежно від його місткості, загальної маси або габаритних параметрів, євро⁶⁶

Вид транспортного засобу	Місткість або загальна маса транспортного засобу з вантажем	Ставка єдиного збору за одиницю транспортного засобу в євро	
		за проведення контролю	за проїзд автомобільними дорогами за кожен кілометр проїзду
1. Автобуси	Від 10 до 30 місць включно	2	0,02
	Понад 30 місць	5	0,02
2. Вантажні автомобілі з/або без причепів та тягачі з/або без напівпричепів	До 20 тонн включно	5	0,02
	Понад 20 до 40 тонн включно	10	0,02
3. Великовагові автотранспортні засоби	Понад 40 до 44 тонн включно	10	0,1
	Понад 44 до 52 тонн включно	10	0,2
	від 52 до 60 тонн включно	10	0,27
	понад 60 тонн (за кожні наступні 10 тонн)	10	0,78
4. Великовагові автотранспортні засоби з перевищенням осьових навантажень	До 5 % включно	-	0,05
	Понад 5 % до 10 % включно	-	0,1
	Понад 10 % до 20 % включно	-	0,27
	Понад 20 % за кожні наступні 5 %	-	0,15
5. Великогабаритні автотранспортні засоби з перевищенням встановлених параметрів ширини, висоти, довжини	За кожний параметр	-	0,03
б. Залізничний вагон, контейнер		2	-

Для автомобільних транспортних засобів та контейнерів, які перетинають державний кордон України без вантажів, ставка єдиного збору за здійснення контролю встановлюється у розмірі 20 відсотків ставки, визначеної для відповідного автомобільного транспортного засобу та контейнеру. При цьому плата за проїзд автомобільними дорогами

⁶⁶ Закон України «Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України» від 04.11.1999, № 1212-XIV (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1212-14>.

України (за кожен кілометр проїзду), у тому числі за перевищення встановлених розмірів загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів, справляється повністю.

У разі перетинання державного кордону України залізничними вагонами без вантажів єдиний збір не справляється.

Єдиний збір справляється у національній валюті України за офіційним (обмінним) курсом Національного банку України на день сплати цього збору. Єдиний збір перераховується до Державного бюджету України у повному обсязі.

Єдиний збір не може перевищувати вартість витрат, пов'язаних зі здійсненням митного контролю при транзиті вантажів і транспортних засобів, санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного та екологічного контролю вантажів і транспортних засобів, та витрат, пов'язаних з відновленням автомобільних доріг.

Координація діяльності державних контролюючих органів із справляння єдиного збору безпосередньо у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідними фіскальними органами.

Єдиний збір не справляється у разі:

– у разі перевантаження у пункті пропуску через державний кордон України вантажу з водних та авіаційних транспортних засобів і з трубопровідного транспорту на засоби інших видів транспорту (автомобільний, залізничний);

– транзиту вантажу, що не підлягає пропуску через митний кордон та перевантажується на інший транспортний засіб у зоні митного контролю пункту пропуску, який є одночасно пунктом ввезення та вивезення цього вантажу;

– в'їзду та виїзду транспортного засобу в межах одного пункту пропуску через державний кордон без перетинання митного кордону;

– переміщення товарів трубопровідним транспортом та лініями електропередачі;

– з транспортних засобів, якими перевозяться вантажі гуманітарної допомоги, якщо товаросупровідні документи оформлені на отримувачів гуманітарної допомоги в Україні, що внесені до Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги.

З перевізників-нерезидентів, діяльність яких здійснюється на підставі міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, єдиний збір справляється відповідно

до цих договорів. З перевізників-резидентів, транспортні засоби яких зареєстровано територіальними органами Міністерства внутрішніх справ України, плата за проїзд автомобільними дорогами України справляється лише у разі перевищення встановлених розмірів загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів.

У разі ввезення вантажу та в'їзду транспортних засобів у пункт пропуску через державний кордон перевізник або уповноважена ним особа (суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності) після проходження прикордонного контролю подає до митного органу:

– товаротransпортні та товаросупровідні документи – в разі ввезення товарів на митну територію;

– товаротransпортні, товаросупровідні документи та митну декларацію – в разі ввезення товарів на митну територію в режимі транзиту.

У разі переміщення транспортних засобів та вантажу фізичними особами (власником чи уповноваженою ним особою), які не є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, до митного органу подаються товаротransпортні, товаросупровідні документи та митна декларація для оголошення громадянами відомостей щодо вантажу, який переміщується ними через митний кордон.

Відповідно до переліку товарів, які підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю), та поданих товаросупровідних (товаротransпортних) документів посадова особа митного органу визначає вид(и) та форму проведення відповідних видів державного контролю (попередній документальний контроль посадовою особою митного органу або державний контроль посадовою особою контролюючого органу).

Після здійснення відповідних видів державного контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю) посадові особи митних та контролюючих органів на товаросупровідних (товаротransпортних) документах проставляють відмітки, що засвідчують факт здійснення контролю – відбитки штампів та печаток.

Єдиний збір за здійснення контролю може нараховуватися та справлятися за єдиним платіжним документом на групу залізничних вагонів та контейнерів, зазначених у передатній відомості, яка подається посадовій особі митного органу відповідним працівником залізниці. Завірена посадовою особою митного органу копія передатної відомості додається до єдиного платіжного документа як підстава для сплати єдиного збору.

Сплата єдиного збору здійснюється:

1. готівкою – до уповноваженої установи банку, що знаходиться у пункті пропуску через державний кордон, через який переміщується транспортний засіб та вантаж, на рахунок фіскального органу, в зоні діяльності якого розміщено цей пункт;

2. у безготівковій формі – шляхом попередньої сплати на відповідний рахунок фіскального органу, в зоні діяльності якого розміщено пункт пропуску, через який переміщується транспортний засіб та вантаж.

Допускається доплата коштів готівкою через приписну касу уповноваженої установи банку у пункті пропуску через державний кордон. У разі відсутності у пункті пропуску через державний кордон приписної каси уповноваженої установи банку кошти приймаються відповідною посадовою особою фіскального органу за єдиним платіжним документом, з подальшою передачею їх до каси фіскального органу.

У разі ввезення залізничним транспортним засобом вантажу, призначеного для використання на митній території України, сплата єдиного збору за здійснення контролю в пунктах пропуску через державний кордон може здійснюватися на рахунок фіскальних органів, в зоні діяльності яких розташовані станції призначення. Допускається доплата коштів у рахунок сплати єдиного збору готівкою через касу фіскального органу, в зоні діяльності якого розташовані станції призначення. Підтвердженням факту сплати єдиного збору є відбиток особистої номерної печатки та особистий підпис посадової особи фіскального органу, яка здійснювала митний контроль, на всіх примірниках єдиного платіжного документа.

6.2. Плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них

Цей платіж регламентований Наказом Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 610 «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них».

Митне оформлення здійснюється в місцях розташування відповідних підрозділів фіскальних органів протягом робочого часу, встановленого для цих органів. Відповідно до міжнародних договорів, укладених

відповідно до закону, митне оформлення у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється цілодобово. Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється в будь-якому фіскальному органі з пред'явленням їх цьому органу.

Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через територію України в митному режимі транзиту, здійснюється фіскальним органом, у зоні діяльності якого починається транзитне переміщення.

За письмовим зверненням декларанта або уповноваженої ним особи митні формальності можуть виконуватися фіскальними органами поза місцем розташування цих органів, а також поза робочим часом, установленим для них. За виконання митних формальностей фіскальними органами поза місцем розташування фіскальних органів або поза робочим часом, установленим для них, із заінтересованих осіб справляється плата у розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України (див. табл. 6.2).

Таблиця 6.2

Розміри плати за виконання митних формальностей фіскальними органами поза місцем розташування таких органів або поза робочим часом, установленим для них⁶⁷

Назва операції	За одну годину роботи (незалежно від кількості посадових осіб фіскального органу, залучених до виконання митних формальностей), євро
1. Виконання митних формальностей фіскальними органами поза місцем розташування таких органів:	
- у робочий час	20
- у надурочний, нічний час і вихідні дні	40
- у святкові та неробочі дні	50
2. Виконання митних формальностей фіскальними органами у місцях розташування цих органів поза робочим часом, установленим для них:	
- у надурочний, нічний час і вихідні дні	40
- у святкові та неробочі дні	50

⁶⁷ Наказ Міністерства доходів і зборів України «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них» від 16.12.2013, № 804 [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14>.

При цьому, робота поза робочим часом, установленим для фіскального органу, – робота посадових осіб цього органу, що здійснюється в надурочний час (понад тривалість робочого дня, установленого для фіскального органу), нічний час, вихідні, святкові та неробочі дні.

Робочий час, установлений для фіскального органу, – тривалість робочого дня та режим роботи, встановлені відповідно до законодавства України про працю, правилами внутрішнього трудового розпорядку і графіками змінності для фіскального органу.

Плата справляється:

а) за митною декларацією на бланку єдиного адміністративного документа та/або митною декларацією, що подається в електронному вигляді (далі – МД), а саме:

- тимчасовою митною декларацією;
- періодичною митною декларацією;
- попередньою митною декларацією;
- додатковою митною декларацією;

б) за уніфікованою митною квитанцією МД-1 (далі – квитанція МД-1) у разі здійснення митних формальностей, що не передбачають подання митної декларації.

Платниками плати є декларант або уповноважена ним особа, на звернення якої було прийняте рішення про здійснення митних формальностей поза місцем розташування фіскального органу або поза робочим часом, установленим для цього органу.

Митний брокер має право сплатити плату, якщо декларант уповноважує його повністю здійснити всі процедури з декларування та сплати митних та інших платежів.

Сплата коштів здійснюється платниками до/або під час здійснення митних формальностей фіскальними органами.

Рішення про виконання митних формальностей поза місцем розташування фіскального органу у робочий час приймається посадовою особою цього органу, уповноваженою на це наказом керівника фіскального органу, на підставі письмової заяви декларанта або уповноваженої ним особи шляхом проставляння на заяві резолюції.

Рішення про виконання митних формальностей поза робочим часом, установленим для фіскального органу, приймається керівником (заступником керівника) фіскального органу шляхом видання письмового розпорядження на підставі письмової заяви декларанта або уповноваженої ним особи.

Заява щодо виконання митних формальностей фіскальними органами поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них, повинна містити:

- відомості про товар та/або транспортний засіб, відправника, одержувача, зовнішньоекономічний договір або інший документ, що використовується в міжнародній практиці замість договору (контракту);
- плановані час і дату виконання митних формальностей;
- зобов'язання про внесення плати;
- відомості про бажане місце проведення виконання митних формальностей (у разі їх виконання поза місцем розташування фіскального органу);
- печатку заявника (за наявності);
- підпис заявника.

У разі переміщення товарів і транспортних засобів експрес-перевізником з письмовою заявою звертається експрес-перевізник.

Нарахування та внесення плати за виконання митних формальностей поза місцем розташування фіскального органу здійснюються таким чином:

- у підрозділах митного оформлення фіскального органу, для яких встановлено п'ятиденний робочий тиждень, – за розміром плати здійснення митних формальностей за роботу у робочий, надурочний, нічний час та вихідні, святкові і неробочі дні відповідно до часу фактичного виконання митних формальностей;

- у підрозділах митного оформлення фіскального органу за затвердженим керівником цього органу та передбаченими правилами внутрішнього трудового розпорядку графіком змінності – за розміром плати за виконання митних формальностей у надурочний час;

- у підрозділах митного оформлення фіскального органу, режим роботи яких визначений як цілодобовий, – за розміром плати за виконання митних формальностей у робочий час.

Нарахування та внесення плати за виконання митних формальностей поза робочим часом, установленим для фіскальних органів, здійснюються таким чином:

- у підрозділах митного оформлення фіскального органу, для яких встановлено п'ятиденний робочий тиждень, – за розміром плати здійснення митних формальностей за роботу у надурочний, нічний час та вихідні, святкові і неробочі дні відповідно до часу фактичного виконання митних формальностей;

– у підрозділах митного оформлення фіскального органу за затвердженим керівником цього органу та передбаченим правилами внутрішнього трудового розпорядку графіком змінності – за розміром плати за виконання митних формальностей у надурочний час.

Нарахування плати посадовими особами фіскального органу поза місцем розташування фіскального органу та поза робочим часом, установленим для цього органу, здійснюється на підставі відповідних даних, занесених у Журнал обліку виїздів посадових осіб для виконання митних формальностей⁶⁸.

ЖУРНАЛ **обліку виїздів посадових осіб для виконання митних формальностей**

(назва структурного підрозділу)

(рік)

№ з/п	Дата	Місце огляду	Найменування юридичної особи/П.І.Б. фізичної особи – підприємця	Час виїзду	Час приїзду	Кількість годин	П. І. Б. інспектора	Реквізити МД (квитанції МД-1), №, дата

Установлені розміри плати застосовуються з урахуванням перенесення вихідних та робочих днів у порядку і на умовах, установлених законодавством, для працівників, яким встановлено п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями.

Плата нараховується виключно за фактичний час здійснення митних формальностей поза місцем розташування фіскального органу або поза робочим часом, установленим для цього органу, незалежно від кількості посадових осіб фіскального органу, залучених до їх проведення.

До часу, витраченого посадовою особою фіскального органу на здійснення митних формальностей поза місцем розташування фіскальних органів, зараховується також час, витрачений нею на проїзд до місця призначення й у зворотному напрямку.

⁶⁸ Наказ Міністерства доходів і зборів України «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них» від 16.12.2013, № 804 [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14>.

Плата вноситься за кожною письмовою заявою окремо з урахуванням кількості витрачених на здійснення митних формальностей годин роботи посадової особи фіскального органу, яка здійснює такі митні формальності, незалежно від кількості оформлених митних декларацій.

Плата справляється у гривні за офіційним (валютним) курсом, встановленим Національним банком, що діє на дату подання митної декларації, а у разі, коли виконання митних формальностей не пов'язано з поданням митної декларації, – на дату фактичної сплати.

Сплата коштів здійснюється платниками у безготівковій формі за рахунок авансових платежів (передоплати) або в готівковій формі через касу фіскального органу чи фінансової установи на рахунки, відкриті на ім'я фіскальних органів в територіальних казначейських органах.

6.3. Відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів

Наказом Міністерства фінансів України від 15.06.2012 р. № 731 запроваджено Порядок відшкодування витрат митних органів за зберігання товарів, транспортних засобів, зазначених в частині шостій статті 239 Митного кодексу України.

Під складами митних (фіскальних) органів розуміються складські приміщення, резервуари, криті та відкриті майданчики, холодильні чи морозильні камери, які належать фіскальним органам або використовуються ними і спеціально обладнані для зберігання товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Товари, які через свої властивості не можуть зберігатися на складі фіскального органу, за рішенням керівника цього органу або особи, яка виконує його обов'язки, можуть передаватися фіскальним органам на зберігання підприємствам, на складах яких створено необхідні умови для належного зберігання таких товарів.

Фіскальні органи несуть передбачену законом відповідальність за втрату або пошкодження товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що зберігаються ними. Таку ж відповідальність несе адміністрація підприємств, на складах яких розміщуються товари, передані фіскальними органами цим підприємствам на зберігання.

Витрати фіскальних органів на зберігання товарів, транспортних засобів, відшкодовуються власниками цих товарів, транспортних засобів або уповноваженими ними особами. Товари, транспортні засоби

комерційного призначення можуть зберігатися на складах фіскальних органів протягом 90 днів. Власники товарів, що зберігаються на складах фіскальних органів під митним контролем, або уповноважені ними особи можуть з дозволу та під контролем цих органів здійснювати із зазначеними товарами певні операції, зокрема:

1) підготовку товарів до продажу (відчуження, транспортування, консолідацію, подрібнення партій, маркування, формування відправлень, сортування, зберігання у цілях транзиту);

2) змішування товарів (компонентів) без надання одержаній продукції характеристик і властивостей, що істотно відрізняють її від вихідних складових;

3) прості складські операції, необхідні для забезпечення збереження цих товарів (переміщення товарів у межах складу з метою раціонального розміщення; чищення; провітрювання; створення оптимального температурного режиму зберігання; сушіння, у тому числі із створенням потоку тепла; захист від корозії; боротьба із шкідниками; інвентаризація);

4) взяття проб та зразків.

У разі відмови у наданні дозволу на здійснення таких операцій з товарами фіскальні органи зобов'язані невідкладно, письмово або в електронній формі, повідомити особу, яка звернулася за дозволом, про причини і підстави такої відмови.

Товари, що зберігаються на складах фіскальних органів під митним контролем, можуть бути видані їх власникам або уповноваженим ними особам, а також особам, до яких протягом строку зберігання перейшло право власності на ці товари або право володіння ними, лише після митного оформлення зазначених товарів, відшкодування витрат фіскальних органів на їх зберігання та сплати відповідних митних платежів.

Для розрахунку витрат за зберігання використовуються такі розрахункові одиниці використання складських приміщень:

1) піддон розміром 800 x 1200 мм (п.) – при розміщенні товарів на піддонах;

2) кубічний метр (m^3) – у разі об'єктивної неможливості розміщення товарів на піддонах, а також:

– при розміщенні габаритних товарів або товарів, що не мають чітко визначеної геометричної форми, розрахунки об'єму здійснюються за показниками займаної площі, розрахованими в максимальних величинах довжини, ширини, висоти зазначеного товару;

– при розміщенні живих тварин розрахунки об'єму здійснюються залежно від розмірів місця у складському приміщенні, відведеного для зберігання таких тварин;

3) одиниця транспортного засобу (од.) – з урахуванням його ваги та кількості місць для сидіння.

Відшкодування витрат фіскального органу оформлюється уніфікованою митною квитанцією МД-1, яка заповнюється в порядку, встановленому законодавством.

Витрати фіскального органу відшкодовуються власником товарів, транспортних засобів або вповноваженою ним особою після їх митного оформлення при фактичному отриманні цих товарів, транспортних засобів. Розміри таких відшкодувань подано в табл. 6.3

Таблиця 6.3

Розміри відшкодувань за зберігання на складах фіскальних органів товарів і транспортних засобів⁶⁹

№ з/п	Категорії товарів	Розмір плати в євро за добу
1	Товари в закритому сховищі (на складі):	
	за піддон (800 x 1200 мм)	2,0
	за кубічний метр (якщо товар зберігається не на піддонах)	1,0
2	Товари на відкритих майданчиках:	
	за піддон (800 x 1200 мм)	1,0
	за кубічний метр (якщо товар зберігається не на піддонах)	0,5
3	Транспортні засоби, за одиницю:	
	мотоцикли, моторолери, мотонарти та інші мототранспортні засоби	5,0
	легкові автомобілі, мікроавтобуси (максимальна вага яких не перевищує 3500 кг і кількість місць для сидіння, крім сидіння водія, не перевищує восьми)	10,0
	вантажні автомобілі, автобуси (дозволена максимальна вага яких перевищує 3500 кг та/або які мають більше восьми місць для сидіння, крім сидіння водія)	22,0
	інші (за квадратний метр займаної площі)	1,0

Відшкодування витрат фіскальному органу, пов'язаних із зберіганням товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, здійснюється правовласником або за його згодою іншою особою.

⁶⁹ Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів, Порядку обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування та Розмірів відшкодувань за зберігання на складах митних органів товарів і транспортних засобів» від 15.06.2012 № 731 [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1140-12>.

Витрати відшкодовуються платником у гривнях за офіційним курсом Національного банку України, установленим на дату їх внесення. Витрати відшкодовуються шляхом перерахування відповідної суми в безготівковій формі на спеціальний реєстраційний рахунок фіскального органу або готівкою до каси фіскального органу чи через відділення вповноваженого банку. Датою покриття витрат в безготівковій формі є дата зарахування коштів на спеціальний реєстраційний рахунок фіскального органу, відкритий в органі Державної казначейської служби України.

Строк зберігання товарів і транспортних засобів на складі фіскального органу для обрахунку витрат обчислюється, починаючи з одинадцятого дня після оформлення відповідних документів про фактичне прийняття товарів і транспортних засобів на зберігання фіскальним органом і до дня їх видачі зі складу фіскального органу власникам або вповноваженим особам.

При обрахунку витрат строк зберігання обчислюється в календарних днях. День видачі зі складу фіскального органу товарів і транспортних засобів власникам або вповноваженим особам до загального строку при обрахунку витрат не включається. При обрахунку витрат фіскальним органом до розрахункового строку не включаються:

– час проведення фіскальним органом в рамках процедури митного контролю та митного оформлення досліджень (аналізів, експертиз). Проміжок часу, витрачений на проведення досліджень (аналізів, експертиз), підтверджується копіями документів, що засвідчують факт прийняття рішення фіскальним органом про необхідність таких досліджень (аналізів, експертиз) та дату отримання фіскальним органом відповідної інформації;

– час затримки митного оформлення, яка сталася з ініціативи фіскального органу. Такий час встановлюється за результатами перевірки обставин та причин такого затримання та оформлюється доповідною або службовою запискою на керівника фіскального органу або особу, яка виконує його обов'язки. При цьому при обрахунку витрат до розрахункового строку не включаються час проведення службового розслідування або перевірки;

– строк дії обставин непереборної сили, що підтверджується відповідними документами.

Витрати не обраховуються та не відшкодовуються, якщо: 1) строк зберігання товарів, транспортних засобів на складі фіскального органу не перевищує десяти днів з дня їх розміщення на складі цього органу;

2) товари, транспортні засоби, що зберігаються на складі фіскального органу розміщуються їх власником або вповноваженою ним особою у режим відмови на користь держави.

Видача зі складу фіскального органу товарів, транспортних засобів їх власникам або вповноваженим особам, а також особам, до яких протягом строку зберігання перейшло право власності на ці товари або право володіння ними, здійснюється лише після митного оформлення зазначених товарів, транспортних засобів, відшкодування витрат фіскальних органів за їх зберігання та сплати відповідних митних платежів.

Кошти, отримані як відшкодування витрат фіскального органу за зберігання товарів, транспортних засобів, використовуються на покриття витрат, пов'язаних з організацією такого зберігання.

6.4. Особливості обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування

Чинним законодавством України на сьогодні встановлено механізм обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування.

До витрат у справі про порушення митних правил належать:

– витрати на інвентаризацію, зберігання, перевезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення – безпосередніх предметів порушення митних правил, товарів, транспортних засобів із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування товарів – безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю (крім транспортних засобів комерційного призначення, які використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України за визначеними маршрутами та рейсами, що здійснюються відповідно до розкладу руху на підставі міжнародних договорів, укладених відповідно до закону), а також транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів – безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України поза місцем розташування фіскального органу;

– витрати на залучення спеціалістів та експертів у справі про порушення митних правил;

– витрати, пов'язані з викликом свідка (свідків) для дачі пояснень;

– інші понесені фіскальними органами витрати на провадження або розгляд справи про порушення митних правил (крім витрат оплати послуг перекладача).

Обчислення сум витрат у справі про порушення митних правил оформлюється шляхом заповнення довідки про витрати фіскального органу у справі про порушення митних правил (додаток В). До довідки додаються розрахунки та документи, що підтверджують понесені витрати у справі про порушення митних правил, або належним чином завірені їх копії.

Довідка готується уповноваженою посадовою особою підрозділу фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку фіскального органу на запит посадової особи фіскального органу, у провадженні якої перебуває справа про порушення митних правил.

Запит на отримання довідки направляється посадовою особою фіскального органу, у провадженні якої перебуває справа про порушення митних правил, до підрозділу фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку цього органу завчасно, але не пізніше ніж за п'ять робочих днів до дати направлення матеріалів у цій справі до суду або дати розгляду справи фіскальним органом.

Дата направлення матеріалів справи про порушення митних правил до суду чи дата розгляду цієї справи фіскальним органом зазначається у запиті посадовою особою фіскального органу, у провадженні якої перебуває справа.

Довідка та документи надаються посадовій особі фіскального органу, у провадженні якої перебуває справа про порушення митних правил, відповідальною посадовою особою підрозділу фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку фіскального органу не пізніше ніж за добу до дати направлення матеріалів у цій справі до суду або дати розгляду справи цим органом.

Розрахунок суми витрат на інвентаризацію, перевезення (пересилання) товарів, транспортних засобів, тимчасово вилучених у справі про порушення митних правил, здійснюється відповідальною посадовою особою підрозділу фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку фіскального органу на підставі первинних документів, які підтверджують такі витрати.

Витрати на зберігання товарів, транспортних засобів, тимчасово вилучених у справі про порушення митних правил та розміщених на складах, що належать фіскальним органам, розраховуються з дня їх фактичного розміщення на цих складах відповідно до розмірів відшкодувань на зберігання на складах фіскальних органів товарів і транспортних засобів.

Витрати на зберігання товарів, транспортних засобів, тимчасово вилучених у справі про порушення митних правил та розміщених на складах, які використовуються фіскальними органами за договорами оренди чи зберігання, обраховуються на підставі калькуляції витрат за добу зберігання на відповідних складах згідно з договором з дня їх фактичного розміщення на цих складах.

Розрахунок суми витрат на залучення спеціалістів та експертів у справі про порушення митних правил, а також на виклик свідка (свідків) здійснюється відповідальною посадовою особою підрозділу фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку фіскального органу на підставі первинних документів, які підтверджують такі витрати.

Розрахунок сум інших понесених фіскальним органом витрат на провадження або розгляд справи про порушення митних правил здійснюється відповідальною посадовою особою підрозділу фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку фіскального органу на підставі первинних документів, які підтверджують такі витрати.

За відсутності понесених витрат за будь-якою складовою видатків фіскального органу на провадження та розгляд справи про порушення митних правил відповідні графи довідки не заповнюються.

Довідка та документи додаються до справи про порушення митних правил посадовою особою фіскального органу, у провадженні якої перебуває ця справа, з метою врахування відповідних витрат, що підлягають відшкодуванню, у постанові в справі про порушення митних правил.

При розгляді справи про порушення митних правил судом або фіскальним органом у разі потреби подається додатково інформація Національного банку України про офіційний курс євро щодо гривні на день розгляду справи.

При розгляді справ про порушення митних правил орган, який розглядає справу, вирішує питання відшкодування витрат та їх сум.

Витрати в справі про порушення митних правил відшкодовуються особою, стосовно якої винесено постанову про накладення адміністративного стягнення. Суми витрат, що підлягають відшкодуванню, зазначаються у постанові про накладення стягнення.

Відшкодування витрат винною особою здійснюється шляхом перерахування відповідної суми в безготівковій формі на відповідний рахунок фіскального органу або шляхом унесення готівки до каси цього органу чи до відділення уповноваженого банку.

6.5. Особливості митного оподаткування товарів, які переміщуються через митний кордон громадянами

Важливе місце в митному адмініструванні посідають процедури справляння митних платежів при митному оформленні товарів, що переміщуються через митний кордон України в ручній поклажі, супроводжуваному й несупроводжуваному багажі, вантажних, міжнародних поштових та експрес-відправленнях і належать громадянам.

Митні платежі нараховуються за ставками, що діють на день подання митної декларації, та сплачуються громадянами у валюті України. При визначенні суми митних платежів, які нараховуються за фіксованими ставками, застосовуються офіційні курси іноземних валют, що визначаються Національним банком України на день нарахування митних платежів. Порядок визначення митних платежів подано в табл.6.4.

Таблиця 6.4

Особливості визначення митних платежів при переміщенні товарів через митний кордон України громадянами

№ з/п	Митний платіж	Умова оподаткування	Формула розрахунку	Елементи розрахунку
1	Мито	в разі застосування адвалорних ставок мита (у відсотках до частини фактурної вартості товарів, що перевищує їх неоподаткований розмір)	$S_m = (ЧФВ \times Ст) : 100\%$	См – сума мита; ЧФВ – частина фактурної вартості товарів, що перевищує неоподаткований розмір (у грн.); Ст – ставка мита, установлена у відсотках від фактурної вартості товару, що дорівнює 10%.
		з вартості товарів, що обчислюється пропорційно до ваги, яка перевищує 50 кг	$S_m = ФВ : 3В \times (3В - 50 \text{ кг}) \times Ст : 100\%$	См – сума мита; ФВ – фактурна вартість товару (у грн.); 3В – загальна вага товару; Ст – ставка мита, установлена у відсотках від фактурної вартості товару, що дорівнює 10%
2	Акцизний податок	із застосуванням специфічних ставок	$S_a = Н \times А$	Са – сума акцизного податку; Н – кількісна або фізична характеристика товару в натуральному вираженні; А – ставка акцизного податку
3	Податок на додану вартість	нарахування на частину фактурної вартості товарів (крім під акцизних товарів), що перевищує неоподаткований розмір	$S_{пдв} = (ЧФВ + С_m) \times С_t$	Спдв – сума податку на додану вартість; ЧФВ – частина фактурної вартості товарів, що перевищує неоподаткований розмір товарів (у грн.); См – сума мита; Ст – ставка податку на додану вартість
		нарахування на фактурну вартість підакцизних товарів	$S_{пдв} = (ФВ + С_m + С_a) \times С_t$	Спдв – сума податку на додану вартість; ФВ – фактурна вартість товарів; См – сума мита; Са – сума акцизного податку; Ст – ставка податку на додану вартість

Примітка. Сформовано на основі ⁷⁰

⁷⁰ Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами» від 22.05.2012 № 581 (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] //Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0916-12>.

Порядок митного оформлення товарів, що переміщуються громадянами представлено на рис. 6.1:



Рис. 6.1. Порядок митного оформлення при переміщенні товарів громадянами

При митному оформленні товарів (крім підакцизних), що ввозяться громадянами через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення, в супроводжуваному багажі та/або ручній поклажі⁷¹:

а) у разі ввезення громадянами один раз протягом доби товарів, сумарна фактурна вартість яких не перевищує 1000 євро, митні платежі не нараховуються;

б) у разі ввезення громадянами товарів протягом доби частіше одного разу, сумарна фактурна вартість яких не перевищує 1000 євро, за квитанцією МД-1 нараховуються ввізне мито за ставкою в розмірі 10 відсотків фактурної вартості товарів та податок на додану вартість;

в) у разі ввезення громадянами товарів, загальна фактурна вартість яких не перевищує 10000 євро, за квитанцією МД-1 нараховуються ввізне мито за ставкою в розмірі 10 відсотків сумарної фактурної вартості товарів та податок на додану вартість.

⁷¹ Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами» від 22.05.2012 № 581 (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] //Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0916-12>.

При цьому базою оподаткування є частина сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 1000 євро.

При митному оформленні товарів (крім підакцизних), що ввозяться громадянами через інші, ніж відкриті для повітряного сполучення, пункти пропуску через державний кордон України в супроводжуваному багажі та/або ручній поклажі:

а) у разі ввезення громадянами один раз протягом доби товарів, сумарна фактурна вартість яких не перевищує 500 євро та сумарна вага яких не перевищує 50 кг, митні платежі не нараховуються;

б) у разі ввезення громадянами товарів протягом доби частіше одного разу, сумарна фактурна вартість яких не перевищує 500 євро та сумарна вага яких не перевищує 50 кг, за квитанцією МД-1 нараховуються ввізне мито за ставкою в розмірі 10 відсотків фактурної вартості товарів та податок на додану вартість;

в) у разі ввезення громадянами товарів, загальна фактурна вартість яких не перевищує 10000 євро, за квитанцією МД-1 нараховуються ввізне мито за ставкою в розмірі 10 відсотків сумарної фактурної вартості товарів та податок на додану вартість.

При цьому базою оподаткування є частина сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 500 євро, або вартість товарів, обчислена пропорційно до ваги, що перевищує 50 кг.

При митному оформленні товарів (крім підакцизних), що надходять на адресу одного одержувача в одній депеші від одного відправника у МПВ, на адресу одного одержувача протягом однієї доби у МЕВ, несупроводжуваному багажі:

а) у разі надходження на адреси громадян товарів, сумарна фактурна вартість яких не перевищує 150 євро, митні платежі не нараховуються;

б) у разі надходження на адреси громадян товарів, сумарна фактурна вартість яких не перевищує 10000 євро, митною декларацією М 16 (додаток Г), за оглядовим розписом М 15 (додаток Д), квитанцією МД-1 відповідно нараховується ввізне мито за ставкою в розмірі 10 відсотків сумарної фактурної вартості товарів та податок на додану вартість.

При цьому базою оподаткування є частина сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 150 євро.

При митному оформленні товарів (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 10000 євро, що пересилаються (переміщуються) на митну територію України в МПВ, МЕВ, супроводжуваному чи несупроводжуваному багажі, ручній поклажі,

а також товарів незалежно від їх фактурної вартості, що переміщуються на митну територію України у вантажних відправленнях, за МД нараховуються ввізне мито за повними ставками Митного тарифу України та податок на додану вартість.

При тимчасовому ввезенні на митну територію України товарів, що переміщуються в ручній поклажі та/або супроводжуваному багажі та сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 1000 євро, які ввозяться через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення, та 500 євро та сумарна вага яких перевищує 50 кг, через інші, ніж відкриті для повітряного сполучення пункти пропуску через державний кордон України, громадянами вноситься грошова застава в розмірі суми митних платежів, що підлягають сплаті при ввезенні таких товарів на митну територію України з метою вільного обігу.

При тимчасовому ввезенні транспортних засобів особистого користування на митну територію України громадянами-нерезидентами на термін, що не перевищує одного року за умови реєстрації таких транспортних засобів в уповноважених органах іноземних держав, митні платежі не нараховуються та грошова застава не вноситься.

При тимчасовому ввезенні громадянами-резидентами, які перебувають на тимчасовому консульському обліку у відповідній консульській установі України за кордоном, на строк, що не перевищує 60 днів протягом одного календарного року, транспортного засобу особистого користування, що відповідає визначеним умовам, митні платежі не нараховуються.

При тимчасовому ввезенні громадянами-резидентами транспортних засобів особистого користування, що класифікуються за товарними позиціями 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711, 8716 згідно з УКТ ЗЕД, громадянами сплачуються митні платежі, які підлягають сплаті при імпорті таких транспортних засобів.

Тимчасове ввезення громадянами-резидентами на митну територію України інших транспортних засобів особистого користування дозволяється на строк до одного року під письмове зобов'язання про їх зворотне вивезення за умови письмового декларування в порядку, передбаченому законодавством України для громадян, та із застосуванням до них заходів гарантування. Унесення грошової застави здійснюється з використанням бланка квитанції МД-1 (див. рис. 6.2).

